

МІНІСТЕРСТВО
АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

Мінагрополітики
вул. Хрещатик, 24, м. Київ, 01001
тел. 226-25-39, факс 278-76-02
web: www.minagro.gov.ua
код ЄДРПОУ 37471967
e-mail: info@minagro.gov.ua

MINISTRY
OF AGRARIAN POLICY AND
FOOD OF UKRAINE

Minagropolicy
24, Khreshchatyk str., Kyiv 01001
tel. +380-44/226-25-39
fax +380-44/278-76-02
web: www.minagro.gov.ua
e-mail: info@minagro.gov.ua

27.10.2014 № 37-13-7/23958

На № _____ від _____

Державна регуляторна служба
України

*Про погодження
проекту постанови
Кабінету Міністрів України*

Відповідно до статті 21 Закону України «Про засади державної політики у сфері господарської діяльності» Міністерство аграрної політики та продовольства України надсилає на погодження доопрацьований проект постанови Кабінету Міністрів України «Про нормативи якісного стану ґрунтів» (далі – проект постанови) розроблений відповідно до статті 30 Закону України «Про охорону земель» та пункту 2 Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 року № 271.

Відповідно до вимог Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 року № 950, просимо у найкоротший термін розглянути та погодити зазначений проект Постанови.

- Додаток:
1. Проект постанови на 8 арк. в 1 прим.
 2. Пояснювальна записка на 3 арк. в 1 прим.
 3. Аналіз регуляторного впливу на 12 арк. в 1 прим.
 4. Копія повідомлення про оприлюднення на 1 арк. в 1 прим.

Перший заступник Міністра

Максим МАРТИНЮК

**МІНІСТЕРСТВО
АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ**

Мінагрополітики
вул. Хрещатик, 24, м. Київ, 01001
тел. 226-25-39, факс 278-76-02
web: www.minagro.gov.ua
код ЄДРПОУ 37471967
e-mail: info@minagro.gov.ua

**MINISTRY
OF AGRARIAN POLICY AND
FOOD OF UKRAINE**

Minagropolicy
24, Khreshchatyk str., Kyiv 01001
tel. +380-44/226-25-39
fax +380-44/278-76-02
web: www.minagro.gov.ua
e-mail: info@minagro.gov.ua

27 жовтня 2017 року

ДОВІДКА

У зв'язку з відпусткою Міністра аграрної політики та продовольства України Тараса Вікторовича Кутового (лист Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 № 37454/1/1-17) та відповідно до пункту 25 розділу I Розподілу функціональних повноважень між Міністром та заступниками Міністра, затвердженого наказом Мінагрополітики від 04 листопада 2015 року № 413 зі змінами), виконання обов'язків Міністра покладено на першого заступника Міністра Мартинюка Максима Петровича.

Директор Департаменту електронного документообігу та контролю апарату

[Signature]
І. Кавун

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ**ПОСТАНОВА**

від _____ 2017 р. № _____

Київ

Про нормативи якісного стану ґрунтів

Відповідно до статті 30 Закону України «Про охорону земель» та пункту 2 Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелювання, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 р. № 271-р «Про затвердження Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелювання», Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Затвердити нормативи якісного стану ґрунтів, що додаються.
2. Міністерству аграрної політики та продовольства, Державній службі з питань геодезії, картографії та кадастру протягом трьох місяців розробити порядок застосування положень постанови для реалізації державної політики у сфері державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі в частині дотримання земельного законодавства, використання та охорони земель усіх категорій і форм власності, родючості ґрунтів.
3. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її опублікування.

Прем'єр-міністр України

В. ГРОЙСМАН

НОРМАТИВИ ЯКІСНОГО СТАНУ ҐРУНТІВ

1. Нормативи якісного стану ґрунтів встановлені для оцінювання змін якості та родючості ґрунтів у процесі їх господарського використання, з метою запобігання деградації земельних ресурсів.

2. Нормативи якісного стану ґрунту включають показники якісного стану ґрунтів та граничні рівні їх відхилень, за яких ґрунти зберігають здатність виконувати свої продуктивні та екологічні функції на стабільному рівні.

3. Нормативи якісного стану ґрунтів встановлюються для здійснення державного контролю за додержанням органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами вимог законодавства України про охорону земель з метою запобігання їх виснаженню та деградації та використовуються у системі спостережень за зміною якісного стану ґрунтів в результаті проведення господарської діяльності на землях сільськогосподарського призначення.

4. Перелік обов'язкових показників якісного стану ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення додається (додаток 1).

5. Номенклатура показників та параметрів якісного стану ґрунтів встановлюється згідно з нормативними документами у сфері якості ґрунтів та навколишнього природного середовища (додаток 2).

6. Для визначення фактичних параметрів показників якісного стану ґрунтів використовуються дані агрохімічної паспортизації сільськогосподарських угідь, моніторингу ґрунтів та великомасштабних обстежень ґрунтів. Зміни показників якісного стану ґрунтів визначають порівнянням попередніх та поточних даних агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарських угідь, моніторингу ґрунтів та великомасштабних обстежень ґрунтів.

7. Граничні рівні відхилень показників якісного стану ґрунтів в результаті проведення господарської діяльності на землях сільськогосподарського призначення встановлені для найбільш агрономічно та екологічно важливих характеристик, а саме:

- вміст гумусу в орному шарі ґрунту;
- вміст рухомих сполук фосфору (P_2O_5) в орному шарі ґрунту;
- вміст рухомих сполук калію (K_2O) в орному шарі ґрунту;
- pH орного шару ґрунту;
- засоленість орного шару ґрунту;
- солонцюватість орного шару ґрунту;
- забруднення орного шару ґрунту».

8. Погіршення якісного стану ґрунтів та зниження їх родючості є небезпечним у разі зменшення числових значень відносно попередніх даних агрохімічної паспортизації сільськогосподарських угідь, моніторингу ґрунтів та великомасштабних обстежень ґрунтів не менше ніж за двома показниками, а саме:

зниження вмісту гумусу в ґрунті більше, ніж на 5 %;

зниження вмісту рухомих сполук фосфору в ґрунті на 15 % і більше;

зниження вмісту рухомих сполук калію в ґрунті на 15 % і більше;

зниження рН сольового на кислих ґрунтах на 10 % і більше;

збільшення рН водного на нейтральних та лужних ґрунтах на 10 % і більше;

збільшення вмісту увібраного натрію більше ніж на 5 % від суми поглинутих основ;

збільшення ступеню засолення або забруднення на 1 градацію і більше.

9. Псування ґрунтів, яке характеризує катастрофічне погіршення якісного стану ґрунтів настає в разі критичного зменшення числових значень, а саме:

зниження вмісту гумусу в ґрунті більше, ніж на 20,1 %;

зниження вмісту рухомих сполук фосфору в ґрунті на 45,1 % і більше;

зниження вмісту рухомих сполук калію в ґрунті на 45,1 % і більше;

зниження рН сольового на кислих ґрунтах на 30,1 % і більше;

збільшення рН водного на нейтральних та лужних ґрунтах на 30,1% і більше;

збільшення вмісту увібраного натрію більше ніж на 15 % від суми поглинутих основ;

збільшення ступеню засолення або забруднення на 3 градацію і більше.

Шартев

Михайлюк

**Перелік
обов'язкових показників якісного стану ґрунтів на землях
сільськогосподарського призначення**

Загальні для ґрунтів:

- тип ґрунту,
- глибина гумусного профілю, см
- гранулометричний склад ґрунту:
фізична глина, %.

Агрофізичні:

- щільність ґрунту, г/см³
- максимально можливий запас продуктивної вологи в 0-100 см, мм.

Фізико-хімічні:

- рН_{вод};
- рН_{сол};
- гідролітична кислотність, мг-екв/100 г;
- сума увібраних основ, мг-екв/100 г.

Засолення ґрунтів:

- тип засолення;
- ступінь засолення.

Агрохімічні:

вміст:

- гумусу, %;
- азоту, що легко гідролізується, мг/кг;
- азоту за нітрифікаційною здатністю, мг/кг;
- рухомих сполук фосфору, мг/кг;
- рухомих сполук калію, мг/кг;
- рухомої сірки, мг/кг;
- рухомих сполук, мг/кг:
 - бору;
 - молібдену;
 - марганцю;
 - кобальту;
 - міді;
 - цинку.

Забрудненість:

вміст важких металів, мг/кг:

- рухомі сполуки кадмію;
- рухомі сполуки свинцю;
- валові форми ртуті;

вміст залишків пестицидів, мг/кг:

продовження додатка 1

- дихлордифенилтрихлоретан і його метаболіти;
 - гексахлоран (сума ізомерів)
- щільність забруднення радіонуклідами, Кі/км²:
- цезій-137;
 - стронцій-90.

Варшавський

11.01.2008

Перелік нормативних документів, які є доказовою базою для контролю стану ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення

Показник	Національні та міждержавні нормативні документи	Гармонізовані нормативні документи
1	2	3
Опис ґрунту	ДСТУ 7535:2014, Якість ґрунту. Морфолого-генетичний профіль. Правила та порядок описування	ДСТУ ISO 11259:2004 Якість ґрунту. Спрощений опис ґрунту (ISO 11259:1998, IDT)
Форма запису інформації щодо ґрунту й ділянки	ДСТУ 4288:2004 Якість ґрунту. Паспорт ґрунту	ДСТУ ISO 15903:2004 Якість ґрунту. Форма запису інформації щодо ґрунту й ділянки (ISO 15903:2002, IDT)
Показники родючості ґрунтів	ДСТУ 4362:2004 Якість ґрунту. Показники родючості ґрунтів	
Оцінювання зміни родючості ґрунтів	ДСТУ 7846:2015 Якість ґрунту. Оцінювання зміни родючості ґрунтів. Порядок проведення робіт	
Деградація ґрунтів	ДСТУ 7872:2015 Охорона ґрунтів. Деградація ґрунтів. Оцінювання хімічної та фізичної деградації ґрунтів ДСТУ 7874:2015 Охорона ґрунтів. Деградація ґрунтів. Основні положення	
Номенклатура показників і критеріїв, які характеризують ґумузовий стан	ДСТУ 7923:2015 Якість ґрунту. ґумузовий стан. Номенклатура показників	
Гранулометричний склад ґрунту: фізична глина, %	ДСТУ 4730:2007 Якість ґрунту. Визначення гранулометричного складу методом піпетки в модифікації Н.А.Качинського	ДСТУ ISO 11277:2005 Якість ґрунту. Визначення гранулометричного складу мінерального матеріалу ґрунту. Метод просіювання та седиментації (ISO 11277:1998, IDT)
Щільність ґрунту, т/см ³	ДСТУ 4745:2007 Якість ґрунту. Визначення щільності твердої фази пікінометричним методом	ДСТУ ISO 11272:2001 Якість ґрунту. Визначення щільності складення на суху масу (ISO 11272:1998, IDT) ДСТУ ISO 11508:2005 Якість ґрунту. Визначення щільності частинок (ISO 11508:1998, IDT)
Показники рН: сольовий водний	ДСТУ 7910:2015 Якість ґрунту. Визначення обмінної кислотності ДСТУ 7862:2015 Якість ґрунту. Визначення активної кислотності	ДСТУ ISO 10390:2007 Якість ґрунту. Визначення рН (ISO 10390:2005, IDT)
Кислотність, мг-екв/100 г: підрозлічена	ДСТУ 7537:2014 Якість ґрунту. Визначення підрозліченої кислотності	-
Сума увібраних основ (Са+Мg), мг-екв/100 г	ГОСТ 27821-88 Почвы. Определение суммы поглощенных оснований по методу Каппена	-

1	2	3
Ступінь засолення (при рНвод>7,0)	<p>ДСТУ 7908:2015 Якість ґрунту. Визначення хлорид-іона у водній витяжці</p> <p>ДСТУ 7909:2015 Якість ґрунту. Визначення сульфат-іона у водній витяжці</p> <p>ДСТУ 7943:2015 Якість ґрунту. Визначення іонів карбонатів і бікарбонатів у водній витяжці</p> <p>ДСТУ 7944:2015 Якість ґрунту. Визначення іонів натрію і калію у водній витяжці</p> <p>ДСТУ 7945:2015 Якість ґрунту. Визначення іонів кальцію і магнію у водній витяжці</p>	-
Вміст гумусу, %	<p>ДСТУ 4289:2004 Якість ґрунту. Методи визначення органічної речовини</p>	<p>ДСТУ ISO 10694:2001 Якість ґрунту. Визначення вмісту органічного і загального вуглецю методом сухого спалювання (елементний аналіз) (ISO 10694:1995, ДТ)</p> <p>ДСТУ ISO 14235:2005 Якість ґрунту. Визначення органічного вуглецю сульфохромним окислюванням (ISO 14235:1998, ДТ)</p>
Вміст азоту, що легко гідролізується, мг/кг	<p>ДСТУ 7863:2015 Якість ґрунту. Визначення легкогідролізованого азоту методом Корнфілда</p>	-
Вміст рухомих сполук, мг/кг: фосфору калію	<p>ДСТУ 4114-2002 ґрунти. Визначення рухомих сполук фосфору і калію за модифікованим методом Мачігіна</p> <p>ДСТУ 4115-2002 ґрунти. Визначення рухомих сполук фосфору і калію за модифікованим методом Чирикова</p> <p>ДСТУ 4405:2005 Якість ґрунту. Визначення рухомих сполук фосфору і калію за методом Кірсанова в модифікації ННЦ ПА</p> <p>ДСТУ 4727:2007 Якість ґрунту. Визначення рухомих сполук фосфору за методом Карпінського-Зам'ятіної в модифікації ННЦ ПА ім. О.Н. Соколовського</p>	<p>ДСТУ ISO 11263:2001 Якість ґрунту. Визначення вмісту рухомих сполук фосфору. Спектрометричний метод визначення фосфору в розчині гідроксидату натрію (ISO 11263:1994, ДТ)</p>
Вміст рухомих сполук, мг/кг: бору	<p>ОСТ 10150-88 Методы агрохимического анализа. Определение подвижного бора в почвах по Вергеру и Труогу в модификации ЦИНАО</p>	<p>ДСТУ ISO 11047:2005 Якість ґрунту. Визначення калцію, хрому, кобальту, купруму, літмію, мангану, ніколу та цинку в екстракті, отриманому після оброблення ґрунту «Ларського волюко». Методи полумієвої та електротермічної атомно-абсорбційної спектрометрії (ISO 11047:1998, ДТ)</p>
молібдену	<p>ОСТ 10151-88 Методы агрохимического анализа. Определение подвижного молибдена в почвах по Грингу в модификации ЦИНАО</p>	-
марганцю	<p>ДСТУ 4770.1:2007 Якість ґрунту. Визначення вмісту рухомих сполук марганцю в ґрунті в буферній амонійно-ацетатній витяжці з рН 4,8 методом атомно-абсорбційної спектрофотометрії</p>	-

кобальту	ДСТУ 4770.5:2007 Якість ґрунту. Визначення вмісту рухомих сполук кобальту в ґрунті в буферній амонійно-ацетатній витяжці з рН 4,8 методом атомно-абсорбційної спектروفотометрії	
мілі	ДСТУ 4770.6:2007 Якість ґрунту. Визначення вмісту рухомих сполук мілі в ґрунті в буферній амонійно-ацетатній витяжці з рН 4,8 методом атомно-абсорбційної спектروفотометрії	
цинку	ДСТУ 4770.2:2007 Якість ґрунту. Визначення вмісту рухомих сполук цинку в ґрунті в буферній амонійно-ацетатній витяжці з рН 4,8 методом атомно-абсорбційної спектروفотометрії	
кадмію	ДСТУ 4770.3:2007 Якість ґрунту. Визначення вмісту рухомих сполук кадмію в ґрунті в буферній амонійно-ацетатній витяжці з рН 4,8 методом атомно-абсорбційної спектروفотометрії	
свинцю	ДСТУ 4770.9:2007 Якість ґрунту. Визначення вмісту рухомих сполук свинцю в ґрунті в буферній амонійно-ацетатній витяжці з рН 4,8 методом атомно-абсорбційної спектروفотометрії	
Вміст валових форм ртуті, мг/кг	Методические указания по определению тяжелых металлов в почвах сельхозугодий и продукции растениеводства. – М.: ЦИНАО, 1992	ДСТУ ISO 16772:2005 Якість ґрунту. Визначення ртуті в ґрунтових екстрактах царською водкою методом атомної спектрометрії холодної пари або атомнофлуоресцентної хроматографічної спектрометрії холодної пари (ISO 16772:2004, PDT)
Вміст залишків пестицидів, мг/кг: - дихлордифенілтрихлоретан і його метаболіти - тексахлоран (сума ізомерів)	СОУ 74.3-37-358:2005 Визначення хлорорганічних пестицидів у воді, ґрунті, рослинах методом газорідинної хроматографії. Методические указания по определению хлорорганических пестицидов в воде, продуктах питания, кормах и табачных изделиях, почве методом хроматографии в тонком слое // Методы определения микроколичеств пестицидов в продуктах питания, продуктах животноводства и растениеводства. – М., 1990.	ДСТУ ISO 10382:2004 Якість ґрунту. Визначення хлорорганічних пестицидів та поліхлоробіфенілів. Газово-хроматографічний метод з детектуванням захопленням електронів (ISO 10382:2002, PDT)
Щільність забруднення, Кі/км ² : - цезієм-137 - стронцієм-90	СОУ 74.3-37-360:2005 ґрунти. Визначення вмісту радіонуклідів стронцію 90Sr та цезію 137Cs методом спектрометричного аналізу. Методика экспрессного радиометрического определения по гамма-излучению объемной и удельной активности радионуклидов цезия в воде, почве, продуктах питания, продукции животноводства и растениеводства. – М. – 1990 Методические указания по определению содержания стронция-90 и цезия-137 в почвах и растениях. – М.: ЦИНАО. – 1985	

Варшав

U. Vafarovic

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про нормативи
якісного стану ґрунтів»

1. Обґрунтування необхідності прийняття постанови

Проект постанови розроблено на виконання пункту 2 Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 р. № 271-р «Про затвердження Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелювання».

Нормування в галузі охорони земель полягає у забезпеченні екологічної та санітарно-гігієнічної безпеки громадян шляхом визначення вимог щодо якості ґрунтів, їх родючості і допустимого антропогенного навантаження та господарського освоєння земель.

Актуальність нормування в галузі охорони земельних ресурсів обґрунтовується результатами аналізу даних агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення, які свідчать, що останніми роками стабільно фіксується від'ємний баланс гумусу та поживних речовин в ґрунті, спостерігається негативна тенденція перерозподілу площ за якісними показниками, зокрема збільшуються площі підкислених та солонцюватих ґрунтів. Не припиняються процеси ерозії, продовжується руйнування структури ґрунтів тощо.

Статтею 165 Земельного кодексу України, статтею 30 Закону України «Про охорону земель» (далі – Закон) встановлено, що одним з нормативів, які встановлюються у галузі охорони земель та відтворення родючості ґрунтів є – нормативи якісного стану ґрунтів.

Цей Закон був прийнятий у 2003 році, проте до цього часу нормативи якісного стану ґрунтів не розроблені.

2. Мета і шляхи її досягнення

Нормативи якісного стану ґрунтів встановлюються з метою запобігання їх виснаженню і використовуються для здійснення власником землі контролю за якісним станом ґрунтів. Нормативи якісного стану ґрунтів визначають рівень забруднення, оптимальний вміст поживних речовин, фізико-хімічні властивості тощо.

Відповідно до статті 30 Закону нормативи в галузі охорони земель та відтворення родючості ґрунтів встановлює Кабінет Міністрів України.

3. Правові аспекти

У цій сфері правового регулювання діють такі нормативні акти:

Конституція України;

Земельний кодекс України;

Закон України «Про охорону земель»;

Закон України «Про державний контроль за використанням та охороною земель»;

Указ Президента України від 02 грудня 1995 р. № 1118 «Про суцільну агрохімічну паспортизацію земель сільськогосподарського призначення».

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту постанови не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України та місцевих бюджетів.

5. Позиція заінтересованих органів

Проект постанови потребує погодження з Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Міністерством фінансів України, Міністерством екології та природних ресурсів України, Міністерством юстиції України, Державною регуляторною службою України, Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру та Національною академією аграрних наук України.

6. Регіональний аспект

Проект постанови не стосується питання розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

6¹. Запобігання дискримінації

У проекті постанови відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.

7. Запобігання корупції

У проекті постанови відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

8. Громадське обговорення

Проект постанови розміщений на сайті Міністерства аграрної політики та продовольства України (www.minagro.gov.ua).

9. Позиція соціальних партнерів

Проект постанови не стосується соціально-трудової сфери.

10. Аналіз регуляторного впливу

Проект постанови є регуляторним актом.

Сфери впливу	Втрати	Вигода
Інтереси держави	відсутні	Забезпечення екологічної та санітарно-гігієнічної безпеки громадян. Удосконалення правових і господарських механізмів що діють у цій сфері, а також контролю землевласників за збереженням ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення.

Інтереси суб'єктів господарювання	відсутні	<p>Наявність у товаровиробників механізмів визначати ґрунти (землі), які відповідають найвищим стандартам і можуть забезпечити виробництво сільськогосподарської продукції високої якості.</p> <p>Можливість землевласників (землекористувачів) проводити аналіз наслідків господарської діяльності на земельних ділянках сільськогосподарського призначення.</p>
Інтереси громадян	відсутні	<p>Можливість землевласників проводити аналіз наслідків господарської діяльності на земельних ділянках переданих в користування для ведення товарного сільськогосподарського виробництва.</p> <p>Забезпечить механізм реалізації права землевласника отримати землю після припинення дії договору оренди у стані не гіршому порівняно з тим, у якому вона була передана в користування (статті 29 Закону України «Про оренду землі»; п. 21 Типового договору оренди землі, затвердженого постановою КМУ від 03.03.2004 № 223).</p>

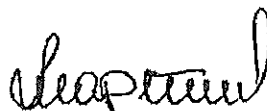
10¹. Вплив реалізації акта на ринок праці
Вплив реалізації акта на ринок праці відсутній.

11. Прогноз результатів

Прийняття проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про нормативи якісного стану ґрунтів» створить підґрунтя для ефективного вирішення проблем, пов'язаних з використанням земель сільськогосподарського призначення, забезпечить удосконалення правових і господарських механізмів що діють у цій сфері, а також дієвого контролю за збереженням ґрунтів.

Одним з результатів повинно стати формування свідомості реального власника земельних ресурсів з відповідним ставленням до ґрунтів, як невід'ємною складовою приватної власності, що є дієвим чинником збереження цих ресурсів.

**Перший заступник
Міністра аграрної політики
та продовольства України**

Максим МАРТИНЮК

Л.А. ДОБРИЦЬ 2017 року

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

проекту постанови Кабінету Міністрів України

«Про нормативи якісного стану ґрунтів»

I. Визначення проблеми

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про нормативи якісного стану ґрунтів» (далі – проект постанови) розроблено на виконання пункту 2 Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелювання, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 року № 271-р «Про затвердження Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелювання».

Статтею 165 Земельного кодексу України та статтею 30 Закону України «Про охорону земель» (далі – Закон) встановлено, що одним з нормативів якій встановлюється у сфері охорони земель та відтворення родючості ґрунтів є – нормативи якісного стану ґрунтів.

Актуальність нормування в сфері охорони земельних ресурсів обґрунтовується результатами аналізу даних агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення, які свідчать, що останніми роками стабільно фіксується від’ємний баланс гумусу та поживних речовин в ґрунті, підкислюються ґрунти, руйнується їх структура, не припиняються процеси ерозії, розбалансована система ведення сівозмін.

На даний час власники землі позбавлені можливості вчасно, компетентно та об’єктивно проаналізувати стан ґрунтового покриву своїх земельних ділянок, що негативно впливає на можливість прийняття ефективних управлінських рішень, щодо земельних ресурсів, і забезпеченні екологічної та санітарно-гігієнічної безпеки громадян.

Тому, проблемами, які передбачається розв’язати шляхом державного регулювання, а саме прийняттям проекту постанови є:

недостатність нормативно-правової бази для повноцінного та ефективного використання земель сільськогосподарського призначення на території України;

відсутність можливості у власника земель сільськогосподарського призначення та держави об’єктивно проаналізувати результати її господарського використання та прийняти відповідні управлінські рішення.

Враховуючи наведене, розв’язати поставлену проблему за допомогою ринкових механізмів або чинних регуляторних актів, неможливо.

Основні групи (підгрупи), на які проблема, справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	–
Держава	+	–
Суб’єкти господарювання	+	–
у тому числі суб’єкти малого підприємництва	+	–

II. Цілі державного регулювання

Ціллю державного регулювання є удосконалення правових і господарських механізмів використання земель сільськогосподарського призначення на території України.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Види альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Збереження status quo Спосіб оцінюється, як такий, що потребує вдосконалення	Такий спосіб залишить існуючий стан оцінки якісного стану ґрунтів землевласниками та землекористувачами, в результаті чого землі сільськогосподарського призначення і далі будуть використовувати без аналізу якісного стану ґрунтів, що вже привело до систематичної фіксації під час моніторингу земель, від'ємного балансу гумусу та поживних речовин в ґрунті, підкислення ґрунтів, руйнацію їх структури.
Альтернатива 2 – Прийняття проекту постанови Обраний спосіб. Забезпечує досягнення цілей державного регулювання	Затвердження проекту акту, що дасть можливість забезпечити власників земель механізмом для об'єктивного аналізу стану земель сільськогосподарського призначення за результатами її господарського використання.
Альтернатива 3 – Саморегуляція Спосіб оцінюється, як такий, що потребує вдосконалення.	Визначення нормативів якісного стану ґрунтів самим землевласником, не забезпечить однакового, системного та науково обґрунтованого підходу до оцінки якісного стану ґрунтів на всій території України.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Збереження status quo Спосіб оцінюється, як такий, що потребує вдосконалення	Відсутні. Такий спосіб не забезпечить належного збереження ґрунтового покриву та раціонального використання земель сільськогосподарського призначення.	Починаючи з 1990 року спостерігається стійка тенденція втрат гумусу та поживних речовин з ґрунтів. Від'ємний баланс гумусу за рік в середньому становить 0,7–0,4 тонни на гектар. Як наслідок вміст гумусу за останні 20 років зменшився з 3,36 відсотка до 3,14, тобто на 0,22 відсотка в абсолютних величинах. Якщо оцінити втрати гумусу в грошовому еквіваленті, то це

		становитиме щонайменше 450 мільярдів гривень.
Альтернатива 2 – Прийняття проекту постанови Обраний спосіб. Забезпечує досягнення цілей державного регулювання	Висока. Дасть можливість забезпечити власників земель (в т.ч. державу) механізмом для об'єктивного аналізу стану земель сільськогосподарського призначення за результатами її господарського використання. Захистить державні інтереси у сфері використання та охорони земель сільськогосподарського призначення, забезпечить продовольчу безпеку держави. Сприятиме надходженню інвестицій у галузь сільського господарства.	Бюджетні витрати відсутні.
Альтернатива 3 – Саморегуляція Спосіб оцінюється, як такий, що потребує вдосконалення.	Мінімальна. Матимуть місце випадки недоотримання врожаю та відповідно надходжень до бюджетів усіх рівнів через науково не обґрунтовані висновки щодо якісного стану ґрунту, які вплинуть на прийняті управлінські рішення.	Такий спосіб не забезпечить однакового, системного та науково обґрунтованого підходу до оцінки якісного стану ґрунтів на всій території України.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Збереження status quo Спосіб оцінюється, як такий, що потребує вдосконалення	Відсутні. Відсутність гарантій і впевненості у продуктах та сировині, які реалізуються на ринку сільськогосподарської продукції.	Витрати, пов'язані із впровадженням наведеного проекту постанови у громадян, відсутні
Альтернатива 2 – Прийняття проекту постанови Обраний спосіб. Забезпечує досягнення цілей державного регулювання	Висока. Позитивний вплив на здоров'я завдяки безпеці та якості сільськогосподарської продукції. Позитивний вплив на навколишнє природне середовище.	Витрати, пов'язані із впровадженням наведеного проекту постанови у громадян, відсутні
Альтернатива 3 – Саморегуляція Спосіб оцінюється, як такий, що потребує вдосконалення.	Відсутні. Відсутність гарантій і впевненості у продуктах та сировині, які реалізуються на ринку сільськогосподарської продукції.	Витрати, пов'язані із впровадженням наведеного проекту постанови у громадян, відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Нормування в сфері охорони земель полягає у забезпеченні екологічної та санітарно-гігієнічної безпеки громадян шляхом визначення вимог щодо якості ґрунтів, їх родючості і допустимого антропогенного навантаження та господарського освоєння земель.

Власники та користувачі земель сільськогосподарського призначення отримуючи данні агрохімічної паспортизації або результати інших ґрунтових обстежень не мають можливості провести об'єктивний аналіз на основі науково обґрунтованих критеріїв та нормативів якісного стану ґрунтів.

Відсутність аналізу якісного стану ґрунтів не дають можливість оцінити вплив господарської діяльності на ґрунтовий покрив та прийняти вірні та обґрунтовані управлінські рішення щодо подальшого використання земельних ресурсів.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Збереження status quo Спосіб оцінюється, як такий, що потребує вдосконалення	Відсутні. Відсутність інформації для прийняття зважених та результативних управлінських рішень стосовно використання земельних ресурсів. Недоотримання прибутку у разі зниження урожайності сільськогосподарської продукції.	Фінансові витрати відсутні.
Альтернатива 2 – Прийняття проекту постанови Обраний спосіб. Забезпечує досягнення цілей державного регулювання	Висока. Можливість вчасно, компетентно та об'єктивно проаналізувати стан ґрунтового покриву своїх земельних ділянок, з метою прийняття ефективних управлінських рішень, щодо земельних ресурсів.	Фінансові витрати відсутні.
Альтернатива 3 – Саморегуляція Спосіб оцінюється, як такий, що потребує вдосконалення.	Відсутні. Такий спосіб не забезпечить незалежного, об'єктивного та науково обґрунтованого підходу до оцінки якісного стану ґрунтів на всій території України.	Фінансові витрати відсутні.

**Витрати, які будуть виникати внаслідок дії регуляторного акта
(згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу
регуляторного акту)**

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрати, грн.
Альтернатива 1 Збереження status quo Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акту»)	Витрати відсутні.
Альтернатива 2 Прийняття проекту постанови. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акту»)	Витрати відсутні.
Альтернатива 3 Саморегуляція. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акту»)	Витрати відсутні.

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1.	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	---	---
2.	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	---	---
3.	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	---	---
4.	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	---	---
5.	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів,	---	---

	атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень		
6.	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	---	---
7.	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	---	---
8.	Інше, гривень	---	---
9.	Разом, гривень	---	---
10.	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	---	---
11.	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (пункт 9 x пункт 10), гривень	00,00	00,00

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

Вид витрат	У перший рік	Періодичні (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо	---	---	---

Вид витрат	Витрати на сплату податків та зборів (змінених/нововведених) (за рік)	Витрати за п'ять років
Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)	---	---

Вид витрат	Витрати* на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	---	---	---	---

Вид витрат	Витрати* на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо)	---	---	---	---

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи, тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік - стартовий)	Разом за рік (стартовий)	Витрати за п'ять років
Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних / обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо)	---	---	---	---

Вид витрат	За рік (стартовий)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	---	---	---
Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)		Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу	---		---

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Враховуючи вищенаведені позитивні та негативні сторони альтернативних способів досягнення мети, доцільно прийняти розроблений проект постанови.

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1 Збереження status quo	11	Спосіб оцінюється, як такий, що потребує вдосконалення Призведе до збільшення в подальшому від'ємного балансу гумусу та поживних речовин в ґрунті, подальшого підкислення ґрунтів, руйнації їх структур.
Альтернатива 2 Прийняття проекту постанови	4	Забезпечує досягнення цілей державного регулювання. Відповідає нормам статі 165 Земельного кодексу України, статі 30 Закону України "Про охорону земель". Забезпечить можливість власникам землі та землекористувачам зробити висновки щодо якісного стану ґрунтів та прийняти відповідні управлінські рішення спрямовані на раціональне і ефективне використання земель сільськогосподарського призначення та збереження ґрунтів і охорону їх родючості.
Альтернатива 3 Саморегуляція	2	Спосіб оцінюється, як такий, що потребує вдосконалення. Зазначений спосіб призведе до відсутності у власників землі (особливо власників земельних ділянок виділених в натурі (на місцевості) власникам земельних часток пахв) об'єктивних висновків щодо якісного стану ґрунтів на належних ним земельних ділянках.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 2 Прийняття проекту постанови	<p>Можливість землевласників та землекористувачів вчасно, компетентно та об'єктивно проаналізувати стан ґрунтового покриву своїх земельних ділянок, з метою прийняття ефективних управлінських рішень, щодо земельних ресурсів.</p> <p>Позитивний вплив на здоров'я завдяки безпеці та якості сільськогосподарської продукції.</p> <p>Позитивний вплив на навколишнє природне середовище.</p> <p>Захистить державні інтереси у сфері використання та охорони земель сільськогосподарського призначення, забезпечить продовольчу безпеку держави. Сприятиме надходженню інвестицій у галузь сільського господарства.</p>	Фінансові витрати відсутні.	Забезпечується досягнення цілей державного регулювання та відповідає потребам у розв'язанні проблеми
Альтернатива 3 Саморегуляція	<p>Такий спосіб не забезпечить незалежного, об'єктивного та науково обґрунтованого підходу до оцінки якісного стану ґрунтів на всій території України.</p> <p>Відсутність гарантій і впевненості у продуктах та сировині, які реалізуються на ринку сільськогосподарської продукції.</p> <p>Матимуть місце випадки недоотримання врожаю та відповідно надходжень до бюджетів усіх рівнів через науково не обґрунтовані висновки щодо якісного стану ґрунту, які вплинуть</p>	Фінансові витрати відсутні.	Не забезпечується досягнення цілей державного регулювання та не відповідає потребам у розв'язанні проблеми

	на прийнятті управлінські рішення.		
Альтернатива 1 Збереження status quo	Відсутність гарантій і впевненості у продуктах та сировині, які реалізуються на ринку сільськогосподарської продукції. Відсутність інформації для прийняття зважених та результативних управлінських рішень стосовно використання земельних ресурсів. Недоотримання прибутку у разі зниження урожайності сільськогосподарської продукції.	Фінансові витрати відсутні.	Не забезпечується досягнення цілей державного регулювання та не відповідає потребам у розв'язанні проблеми

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акту
Місце №1 (обраний спосіб) – прийняття проекту постанови (альтернатива 2)	Прийняття акта забезпечує досягнення цілей державного регулювання та відповідає потребам у розв'язанні проблеми. Забезпечує принципи державної регуляторної політики. Відповідає нормам статі 165 Земельного кодексу України, статі 30 Закону України "Про охорону земель". Не потребує витрат.	Вплив зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта не очікується. Негативних обставин, які можуть впливати на виконання вимог акту не передбачається.
Місце №2 Саморегуляція (альтернатива 3)	Вигоди цього способу відсутні. Не забезпечує досягнення цілей державного регулювання та не відповідає потребам у розв'язанні проблеми. Ураховуючи викладене, вважаємо, що дана альтернатива є неприйнятною.	X
Місце №3 Збереження status quo (альтернатива 1)	Вигоди цього способу відсутні. Не забезпечує досягнення цілей державного регулювання та не відповідає потребам у розв'язанні проблеми. Ураховуючи викладене, вважаємо, що збереження чинного регулювання є неприйнятним.	X

V. Механізми і заходи, які забезпечать розв'язання вищезазначеної проблеми

Для розв'язання зазначеної проблеми розроблено проект постанови, що дасть можливість затвердити нормативи якісного стану ґрунтів та визначити: показники для встановлення нормативів якісного стану ґрунтів; критерії, за якими визначається суттєве погіршення якості ґрунтів та небезпечний рівень зниження їх родючості.

У разі прийняття проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про нормативи якісного стану ґрунтів» буде створене підґрунтя для ефективного вирішення проблем, пов'язаних з використанням земель сільськогосподарського призначення, забезпечено удосконалення правових і господарських механізмів що діють у цій сфері.

Прийняття проекту постанови дасть можливість захистити державні інтереси у сфері використання земель сільськогосподарського призначення та удосконалити правові і господарські механізми використання таких земель на території України.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Здійснення витрат на виконання вимог регуляторного акта для фізичних та юридичних осіб не передбачається.

Здійснення витрат на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади не передбачається.

Здійснення витрат на виконання вимог регуляторного акта для органів місцевого самоврядування не передбачається.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Враховуючи безперервність функціонування галузей сільськогосподарського виробництва на землях сільськогосподарського призначення, проект постанови доцільно запроваджувати на необмежений термін, її дія буде постійною на термін дії Земельного кодексу України та Закону України «Про охорону земель» та залежатиме від змін у законодавстві України.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Враховуючи стрімкий розвиток виробництва сільськогосподарської продукції на землях сільськогосподарського призначення процес якісний стан ґрунтів потребує посиленого контролю.

Показниками результативності впровадження проекту постанови буде недопущення збільшення, а можливо і зменшення від'ємного балансу гумусу та поживних речовин в ґрунті, підкислення ґрунтів.

Рівень поінформованості юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців - вище середнього за рахунок:

а) юридичні особи та фізичні особи-підприємці можуть ознайомитися з проектом постанови, який розміщено на офіційному веб-сайті Міністерства

аграрної політики та продовольства України (www.minagro.gov.ua, розділ «Регуляторна політика»);

б) у разі прийняття, постанову буде розміщено на офіційному веб-сайті Верховної Ради України (www.rada.gov.ua) та Кабінету Міністрів України (www.kmu.gov.ua).

Прийнятий проект постанови буде доведений до відома департаментів агропромислового розвитку обласних державних адміністрацій та відповідних громадських об'єднань.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися Мінагрополітики шляхом обробки даних моніторингу земель (моніторингу ґрунтів) отриманих в процесі проведення агрохімічної паспортизації земель.

Базове відстеження здійснюватиметься до дня набрання чинності проекту постанови шляхом аналізу зауважень та пропозицій, які надійшли від фізичних та юридичних осіб до проекту постанови.

Повторне відстеження здійснюватиметься через рік після набрання чинності постанови, але не пізніше ніж через два роки шляхом аналізу результатів агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на п'ять роки (зважаючи на періодичність проведення агрохімічної паспортизації земель), починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження шляхом порівняння показників із аналогічними показниками, що встановлені під час повторного відстеження.

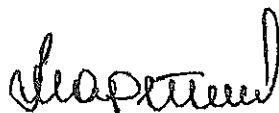
Метод проведення відстеження результативності регуляторного акта – статистичний.

Вид даних за допомогою яких буде здійснюватись відстеження результативності – статистичні (за даними компетентних органів виконавчої влади).

Проведення опитувань та залучення наукових установ для відстеження результативності регуляторного акту не планується.

У разі виявлення нерегульованих та проблемних моментів шляхом проведення аналізу показників дії цього акта, ці моменти буде виправлено внесенням відповідних змін.

**Перший заступник
Міністра аграрної політики
та продовольства України**

Максим МАРТИНЮК

17 листопада 2017 року

**Повідомлення про оприлюднення
проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Про нормативи якісного стану ґрунтів»**

1. Розробник:

Міністерство аграрної політики та продовольства України.

2. Стислий виклад змісту проекту:

Нормативи якісного стану ґрунтів встановлюються з метою запобігання їх виснаженню і використовуються для здійснення власником землі контролю за якісним станом ґрунтів. Нормативи якісного стану ґрунтів визначають рівень забруднення, оптимальний вміст поживних речовин, фізико-хімічні властивості тощо.

3. Спосіб оприлюднення проекту регуляторного акта:

Проект акта, пояснювальну записку та аналіз регуляторного впливу розміщено на офіційному веб-сайті Міністерства аграрної політики та продовольства України

4. Строк, протягом якого приймаються зауваження та пропозиції від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань:

Зауваження та пропозиції приймаються протягом місяця.

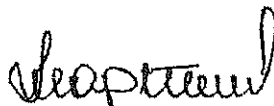
5. Адреси для надсилання зауважень і пропозицій:

Міністерство аграрної політики та продовольства України
(вул. Хрещатик, 24, м. Київ, 01001), e-mail: info@minagro.gov.ua.

Державна регуляторна служба України, 01001, м. Київ,
вул. Арсенальна, 9/11, тел. 285 05 55, факс 254 43 93, inform@dkrp.gov.ua.

Зауваження та пропозиції надсилати електронною та звичайною поштою.

**Перший заступник
Міністра аграрної політики
та продовольства України**

Максим МАРТИНЮК